הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רנז רנח

פִּי הַתַּנּוּר בְּבִגְדִים כֵּיוָן שֶׁאֵין הַבְּגָדִים נוֹגְעִים בַּקְּדֵרָה לָאו הַטְמָנָה הִיא וְשָׁרֵי. הַגָּה: וְהַטְמָנָה שֶׁעוֹשִׁין בְּמִדִּינוֹת אֵלּוּ שֶׁמַּטְמִינִים בְּתַנּוּר בְּטִיט, (יכ) (מז) * שָׁרֵי לְכָלֵי עַלְמָא (אור זרוע פ״ב ס׳ ס) ותרומת הדשן סימן ס״ה ואגור (סי׳ שמד)], וּכְמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל סִימָן רנ״ד (ס״ק) וְיִתְבָּאֵר לְקַמָּן סוֹף סִימָן רנ״ט (ס״ו). (מח) וּמְצָנָה לְהַטְמִין לְשַׁבָּת כְּדֵי שֶׁיֹּאכַל חַמִּין (יג) בְּשַׁבָּת כִּי זֶהוּ מִכְבּוֹד וְעֹנֶג שַׁבָּת, (מט) וְכָל מִי שֶׁאֵינוֹ מַאֲמִין בְּדִבְרֵי הַחֲכָמִים וְאוֹסֵר אֲכִילַת חַמִּין בְּשַׁבָּת חָיְשִׁינַן שֶׁמָּא אֶפִּיקוֹרוֹס הוּא ((הר״ן) [הר״ד] (כמ״ל המפלוי) פרק (במה טומנין) [כירה] (סוף מז: ד״ה ופסו), וכל בו (סי׳ נ)):

רנח שֶׁמֻּתָּר לְהָשִׁים עֶרֶב שַׁבָּת דָּבָר קַר עַל קְדֵרָה חַמָּה. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א שבת נ״א (ע״ב) לְגַרְסָת הָרִי״ף (כג:) וְהָרא״ש (פ״ד סי׳ יג).

א * אמֻּתָּר לְהָנִיחַ מִבְּעוֹד יוֹם כְּלִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ (א) דָּבָר קַר עַל גַּבֵּי קְדֵרָה חַמָּה, (כ) * שֶׁאֵין זֶה (ג) כְּטוֹמֵן בְּדָבָר הַמּוֹסִיף הֶבֶל:

בֵּאוּר הַלָּכָה

* **שָׁרֵי לְכוּלֵּי עָלְמָא.** עַיִן בַּמ״ז (סק״ו) **שֶׁכָּתַב דְּצָרִיךְ לְזָהֵר שֶׁלֹּא יַצְמִיד הַקְּדֵרָה אֶצֶל דְּפְנֵי הַתַּנּוּר דְּאָז נִרְאֶה כְּהַטְמָנָה וכו׳** עַיִן שָׁם וְהֵבִיאוֹ בְּבֵאוּר הַיֶּטֶב (ס״ק יב), **וְלֹא הֶעְתִּקְתִּיו כִּי כְּמֵה אַחֲרוֹנִים הִשִּׁיגוּ עָלָיו דְּאֵין זֶה קְרוֹי הַטְמָנָה כֵּיוָן שֶׁמְּגַלֶּה מִשָּׁאָר הַצְּדָדִים** [עַיִן בְּבֵנְדִי לֶשַׁע (ד״ה בט״ז ס״ק) וּמֵאֲמַר מָרְדְּכַי (ס״ק יב) וּפְרִי מְגַדִּים (משב״ז סק״ו)], וּבְפֶרֶט לְפִי הַמְבֹאָר בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק מז) דְּאַף בְּדֶרֶךְ הַטְמָנָה מַמָּשׁ אֵיתָא בְּאוֹר זָרוּעַ לְהָקֵל בְּטִיט, וְכָל שֶׁכֵּן בְּעִנְיָן זֶה נִרְאֶה דְּאֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה כְּלָל:

א * **מֻתָּר לְהָנִיחַ מִבְּעוֹד יוֹם וכו׳. וְאִם הַקְּדֵרָה הַמְּחֻתֶּנֶת מֻנַּחַת עַל גַּבֵּי הָאֵשׁ אִז יֵשׁ לָזֶה דִּין מוֹסִיף הֶבֶל עַל יְדֵי הָאֵשׁ** וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן רנ״ז סָעִיף ח׳, **וְאָסוּר אֲפִלּוּ מִבְּעוֹד יוֹם לְכַסּוֹת עֲלֵיהֶן בְּבְגָדִים מִלְּמַעְלָה** מִשּׁוּם הַטְמָנָה, **[ב]וְאִם אֵין מְכַסֶּה בְּבְגָדִים יֵשׁ לָזֶה דִּין שְׁהוּי וְצָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה הַדָּבָר קַר נִתְבַּשֵּׁל כְּמַאֲכַל בֶּן דְּרוֹסַאי מִבְּעוֹד יוֹם לְדַעַת הָרַב** לְעֵיל בְּסִימָן רנ״ג (ס״א), כֵּן כָּתַב הַמְּגַן אַבְרָהָם (סק״א) וְהַפְּרִי מְגַדִּים. וְעַיִן לְקַמָּן בְּסִימָן שי״ח בְּבֵאוּר הֲלָכָה בְּסָעִיף ר׳ (ד״ה עד שתהא):

* **שֶׁאֵין זֶה כְּטוֹמֵן וכו׳.** עַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ב) בְּמַה שֶׁכָּתַבְנוּ דְּאִם עָשָׂה דֶּרֶךְ הַטְמָנָה בְּשַׁבָּת אָסוּר אֲפִלּוּ אִם אֵין הַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ, כֵּן מוֹכֵחַ בְּרַ״ן (כב. ד״ה אבל) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יוֹנָה וְהַתּוֹסֵפְתָּ בַּהַגָּרָ״א וּמִשְׁמַע שָׁם שֶׁכֵּן דַּעְתּוֹ דְּקָרוֹי הַטְמָנָה בְּדָבָר הַמּוֹסִיף הֶבֶל כָּל הַיְכָא דְּהַחֹם נִכָּר בְּמִגַּע הַיָּד, וְכֵן מִשְׁמַע בְּאוֹר זָרוּעַ (מז) וְיֵשׁ מְקִלִּין גַּם בָּזֶה דְּהָא טוּחַ בְּטִיט וְלֹא אָתֵי לְחַתּוּיֵי וְכֵן מַשְׁמַע בְּאוֹר זָרוּעַ (מז) א]וְטוֹב לְהַחְמִיר לְכַתְּחִלָּה, וְגַם מִטַּעַם אַחֵר כֵּן יִשָּׁאֵרוּ הַגַּחָלִים לוֹחֲשׁוֹת עַד לְמָחָר וְלֹא יוּכַל לְהָסִיר הַקְּדֵרָה מִשָּׁם וּכְדִלְעֵיל בְּרנ״ג סָעִיף א׳ בְּהַגָּ״ה. וְעַל כָּל פָּנִים בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא נָהֲגוּ לְהָטִיחַ הַפְּתִימָה בְּטִיט בְּוַדַּאי אָסוּר לְהַטְמִין הַקְּדֵרָה בְּתוֹךְ הַגַּחָלִים אֲפִלּוּ אִם הַקְּדֵרָה כְּבָר מְבֻשָּׁל כָּל צָרְכּוֹ: **(מח) וּמְצֻוֶּה לְהַטְמִין לְשַׁבָּת.** אֲבָל מִי שֶׁמַּזִּיק לוֹ הַחַמִּין (מח) מֻתָּר לֶאֱכֹל צוֹנֵן: **(מט) וְכָל מִי וכו׳.** וּבְיָמֵינוּ בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים מָצוּי קִלְקוּל גָּדוֹל עַל יְדֵי אֵלּוּ שְׁפוֹרְשִׁין עַצְמָם בְּשִׁאט נֶפֶשׁ מִמְּצוֹת אֲכִילַת חַמִּין בְּשַׁבָּת, שֶׁבָּאִין לְבַסּוֹף עַל יְדֵי זֶה לִידֵי אִסּוּר שְׁמִצְוִין לְאֵינָם יְהוּדִים שֶׁיְּחַמּוּ עֲבוּרָן חַמִּין בְּשַׁבָּת, וְכַמָּה פְּעָמִים יָבֹאוּ עַל יְדֵי זֶה גַּם לִידֵי אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא שֶׁל שְׁלשָׁה אָבוֹת מְלָאכוֹת, וְהַן בְּשׁוּל וְהַבְעָרָה וְכִבּוּי, שֶׁמַּעֲמִידִין אֶת הַכְּלִי עִם הַכְּלִי עַל הַמּוֹלְיאָר [וּבְלְשׁוֹנֵנוּ סַאמָאוָוא״ר] בְּשָׁעָה שֶׁהַגַּחָלִים בּוֹעֲרוֹת הֲרֵי בְּשׁוּל, וּבְכָל פַּעַם כְּשֶׁנּוֹטֵל אֶת הַכְּלִי מֵעָלָיו וּמַחֲזִירוֹ אַחַר כָּךְ הוּא עוֹבֵר עַל מַבְעִיר וּמְכַבֶּה, דִּבְשָׁעָה שֶׁהַכְּלִי עוֹמֵד עָלָיו מִתְכַּבֶּה הָאֵשׁ בִּמְקָצָת, וּבַהֲסִירוֹ מִתְבַּעֲרִים הַגַּחָלִים, וְהָעוֹשֶׂה כֵּן בְּמֵזִיד הוּא פָּסוּל לְעֵדוּת וְלִשְׁבוּעָה מִן הַתּוֹרָה וּמַכְרִיזִין אֶת נַפְשׁוֹ מֵאֲרָץ הַחַיִּים, כִּי הִיא עֲבֵרָה שֶׁחַיָּבִין עָלֶיהָ (מט) כָּרֵת וּסְקִילָה, וְכָל בַּעַל נֶפֶשׁ לֹא יָסוּר מִמִּנְהָג יִשְׂרָאֵל לְהַטְמִין חַמִּין עַל שַׁבָּת וּלְקַיֵּם מִצְוַת עֹנֶג שַׁבָּת כַּאֲשֶׁר נָהֲגוּ אֲבוֹתֵינוּ מֵעוֹלָם ר׳שומר מִצְוַה׳ וכו׳. וְזֶה לְשׁוֹן בַּעַל הַמָּאוֹר בְּפֶרֶק כִּירָה (טז: ד״ה ואם), כָּל מִי שֶׁאֵינוֹ אוֹכֵל חַמִּין וכו׳, וְצָרִיךְ לְהַזְמִין, לְבַשֵּׁל לְהַטְמִין, וּלְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת וּלְהַשְׁמִין, הוּא הַמַּאֲמִין, וְזוֹכֶה לְקֶץ הַיָּמִין, עַיִן שָׁם עוֹד:

א (א) דָּבָר קַר. וַאֲפִלּוּ הוּא (ג) דָּבָר חַי וְיִתְבַּשֵּׁל עַתָּה עַל יְדֵי חֹם הַקְּדֵרָה שֶׁתַּחְתֶּיהָ גַּם כֵּן שָׁרֵי, כֵּיוָן שֶׁמַּנִּיחַ מִבְּעוֹד יוֹם: **(ב) שֶׁאֵין זֶה כְּטוֹמֵן וכו׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ (ג) כְּשֶׁהָא הַכְּלִי וְהַקְּדֵרָה בִּבְגָדִים וּבְוַדַּאי נִתּוֹסֵף חֹם עַל הַדָּבָר קַר עַל יְדֵי הַקְּדֵרָה אֲפִלּוּ הָכִי שָׁרֵי דְּלֹא חָשִׁיב

בַּאֵר הֵיטֵב

וְאִם מַזִּיק לוֹ הַחַמִּין מֻתָּר לֶאֱכֹל צוֹנֵן. מַשֶּׁה מֹשֶׁה (סי׳ תמ):

א (ג) כְּטוֹמֵן. לֹא יָפֶה עוֹשִׂים שֶׁבְּיָמוֹת הַחֹרֶף לוֹקְחִים כְּלִי עִם מַשְׁקֶה וְתוֹחֲבִין אוֹתוֹ בְּשַׁבָּת לְתוֹךְ כְּלִי מָלֵא מַיִם חַם שֶׁתְּפִיג צִנָּתוֹ וְאַחַר כָּךְ שׁוֹתִין הַמַּשְׁקֶה, שֶׁזֶּהוּ דֶּרֶךְ הַטְמָנָה מַמָּשׁ כֵּיוָן שֶׁכָּלוֹ טָמוּן בְּתוֹכוֹ וְהַטְמָנָה אָסוּר אֲפִלּוּ לִזְמַן מוּתָּר, וְעִקַּר טַעַם הַהֶתֵּר כָּאן כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ טָמוּן בְּתוֹכוֹ מַמָּשׁ רַק מֻנָּח עָלָיו. ט״ז (סק״א) עַיִן שָׁם. [וְכַסָּפָר אַלִּיָּה רַבָּה (סק״ג) חוֹלֵק עָלָיו וּמַתִּיר אַף בְּכָלוֹ טָמוּן בְּתוֹכוֹ כֵּיוָן שֶׁהוּא כְּלִי שֵׁנִי וְאִם כֵּן אֵינוֹ מוֹסִיף הֶבֶל, וּבְסָעִיף ו׳ סִימָן רנ״ז מְבֹאָר דְּמַתִּיר לְהַטְמִין בְּשַׁבָּת בְּאֵינוֹ מוֹסִיף הֶבֶל

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(מו) וְטָחִין פִּי הַתַּנּוּר בְּטִיט. הַגָּה (מד) לְעִנְיַן הַטְמָנָה אֵין צָרִיךְ כְּלָל טִיחַ בְּטִיט גַּם לְהָרַמְ״א, אֶלָּא דְּכָא לוֹמַר דִּבְטִיחַ שָׁרֵי בְּכָל עִנְיָן אֲפִלּוּ אֵין נוֹתֵן בָּהּ חֲתִיכָה חַיָּה אִסּוּר בְּזֶה לְהָנִיחַ הַקְּדֵרָה בְּתַנּוּר בְּתַחְתִּלַּת בְּשׁוּל, דִּבְלֹא טִיחַ הָיָה אִסּוּר בְּזֶה לְהָנִיחַ הַקְּדֵרָה בְּתַנּוּר שֶׁאֵינוֹ גָּרוּף וְקָטוּם מִשּׁוּם חֲשַׁשׁ חִתּוּי וּבְטִיחַ שָׁרֵי. וְדַע דִּמְבֹאָר לְעֵיל (סי׳ רנד ס״ח ובמשנ״ב ס״ק מה) דְּדַוְקָא בְּבָשָׂר כְּשֶׁהוּא חַי אֵין בּוֹ חֲשַׁשׁ חִתּוּי דְּעַל יְדֵי חִתּוּי לֹא יִתְבַּשֵּׁל שֶׁיְּהֵא רָאוּי לֶאֱכֹל לְצָרְכּוֹ הַלַּיְלָה, אֲבָל פִּשְׁטִיד״א אוֹ מִינֵי קְטָנִיּוֹת אוֹ מִינֵי בְּצָק מְמַהֲרִין לְהִתְבַּשֵּׁל וְאַף כְּשֶׁנּוֹתְנָן סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה כְּשֶׁהֵן חַיִּין יֵשׁ בּוֹ חֲשַׁשׁ חִתּוּי מִשְּׁחֲשֵׁכָה כְּדֵי לְמַהֵר בְּשׁוּלָן לְצָרְכּוֹ סְעוּדַת הַלַּיְלָה, וְצָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה הַתַּנּוּר טוּחַ בְּטִיט, וּבִמְקוֹמוֹת שֶׁלֹּא נָהֲגוּ לְטוּחַ הַתַּנּוּר בְּטִיט אָסוּר לִתֵּן מִינִים אֵלּוּ בְּתַנּוּר סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה אִם לֹא נָתַן בָּהֶן חֲתִיכַת בָּשָׂר חַי, אֲבָל אִם כֵּן יֵשׁ שְׁהוּת שֶׁיִּתְבַּשֵּׁל עַל כָּל פָּנִים מִבְּעוֹד יוֹם כְּמַאֲכַל בֶּן דְּרוֹסַאי אוֹ שֶׁיְּכַסֶּה הַגַּחָלִים בְּאֵפֶר כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן רנ״ג (ס״א): **(מז) שָׁרֵי לְכוּלֵּי עָלְמָא.** וַאֲפִלּוּ עַל פִּי כֵן (מה) יֵשׁ אוֹמְרִים דְּצָרִיךְ לְזָהֵר שֶׁלֹּא יַטְמִין הַקְּדֵרָה בַּתַּנּוּר בְּתוֹךְ הַגַּחָלִים מִכָּל צַד, דְּקְרוֹי הַטְמָנָה בְּדָבָר הַמּוֹסִיף הֶבֶל מַחֲמַת הַגַּחָלִים גּוֹפָא. (מו) וְיֵשׁ מְקִלִּין גַּם בָּזֶה דְּהָא טוּחַ בְּטִיט וְלֹא אָתֵי לְחַתּוּיֵי וְכֵן מַשְׁמַע בְּאוֹר זָרוּעַ (מז) א]וְטוֹב לְהַחְמִיר לְכַתְּחִלָּה, וְגַם מִטַּעַם אַחֵר כֵּן יִשָּׁאֲרוּ הַגַּחָלִים לוֹחֲשׁוֹת עַד לְמָחָר וְלֹא יוּכַל לְהָסִיר הַקְּדֵרָה מִשָּׁם וּכְדִלְעֵיל בְּרנ״ג סָעִיף א׳ בְּהַגָּ״ה. וְעַל כָּל פָּנִים בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא נָהֲגוּ לְהָטִיחַ הַפְּתִימָה בְּטִיט בְּוַדַּאי אָסוּר לְהַטְמִין הַקְּדֵרָה בְּתוֹךְ הַגַּחָלִים אֲפִלּוּ אִם הַקְּדֵרָה כְּבָר מְבֻשָּׁל כָּל צָרְכּוֹ: **(מח) וּמְצֻוֶּה לְהַטְמִין לְשַׁבָּת.** אֲבָל מִי שֶׁמַּזִּיק לוֹ הַחַמִּין (מח) מֻתָּר לֶאֱכֹל צוֹנֵן: **(מט) וְכָל מִי וכו׳.** וּבְיָמֵינוּ בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים מָצוּי קִלְקוּל גָּדוֹל עַל יְדֵי אֵלּוּ שְׁפוֹרְשִׁין עַצְמָם בְּשִׁאט נֶפֶשׁ מִמְּצוֹת אֲכִילַת חַמִּין בְּשַׁבָּת, שֶׁבָּאִין לְבַסּוֹף עַל יְדֵי זֶה לִידֵי אִסּוּר שְׁמִצְוִין לְאֵינָם יְהוּדִים שֶׁיְּחַמּוּ עֲבוּרָן חַמִּין בְּשַׁבָּת, וְכַמָּה פְּעָמִים יָבֹאוּ עַל יְדֵי זֶה גַּם לִידֵי אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא שֶׁל שְׁלשָׁה אָבוֹת מְלָאכוֹת, וְהַן בְּשׁוּל וְהַבְעָרָה וְכִבּוּי, שֶׁמַּעֲמִידִין אֶת הַכְּלִי עִם הַכְּלִי עַל הַמּוֹלְיאָר [וּבְלְשׁוֹנֵנוּ סַאמָאוָוא״ר] בְּשָׁעָה שֶׁהַגַּחָלִים בּוֹעֲרוֹת הֲרֵי בְּשׁוּל, וּבְכָל פַּעַם כְּשֶׁנּוֹטֵל אֶת הַכְּלִי מֵעָלָיו וּמַחֲזִירוֹ אַחַר כָּךְ הוּא עוֹבֵר עַל מַבְעִיר וּמְכַבֶּה, דִּבְשָׁעָה שֶׁהַכְּלִי עוֹמֵד עָלָיו מִתְכַּבֶּה הָאֵשׁ בִּמְקָצָת, וּבַהֲסִירוֹ מִתְבַּעֲרִים הַגַּחָלִים, וְהָעוֹשֶׂה כֵּן בְּמֵזִיד הוּא פָּסוּל לְעֵדוּת וְלִשְׁבוּעָה מִן הַתּוֹרָה וּמַכְרִיזִין אֶת נַפְשׁוֹ מֵאֲרָץ הַחַיִּים, כִּי הִיא עֲבֵרָה שֶׁחַיָּבִין עָלֶיהָ (מט) כָּרֵת וּסְקִילָה, וְכָל בַּעַל נֶפֶשׁ לֹא יָסוּר מִמִּנְהָג יִשְׂרָאֵל לְהַטְמִין חַמִּין עַל שַׁבָּת וּלְקַיֵּם מִצְוַת עֹנֶג שַׁבָּת כַּאֲשֶׁר נָהֲגוּ אֲבוֹתֵינוּ מֵעוֹלָם ר׳שומר מִצְוַה׳ וכו׳. וְזֶה לְשׁוֹן בַּעַל הַמָּאוֹר בְּפֶרֶק כִּירָה (טז: ד״ה ואם), כָּל מִי שֶׁאֵינוֹ אוֹכֵל חַמִּין וכו׳, וְצָרִיךְ לְהַזְמִין, לְבַשֵּׁל לְהַטְמִין, וּלְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת וּלְהַשְׁמִין, הוּא הַמַּאֲמִין, וְזוֹכֶה לְקֶץ הַיָּמִין, עַיִן שָׁם עוֹד:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מד) הוּא מִפְּנֵי אַבְרָהָם (ס״ק יט) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים, וּמְבֹאָר כָּל זֶה בְּסִימָן רנ״ג (ס״א) וְרנ״ד (ס״ה): (מה) וְכֵן אִיתָא בְּאוֹר זָרוּעַ בְּהָדְיָא, וְהַקָּרוֹב אֲלַי שְׁאִלּוּ רָאוּ הַמַּחְמִירִין אֶת דִּבְרֵי הָאוֹר זָרוּעַ לֹא הָיוּ מַחְמִירִים: (מו) כִּי גַּם הַפְּרִי מְגַדִּים בְּאֶשֶׁל אַבְרָהָם (ס״ק יט) נִשְׁאַר בְּסָפֵק בָּזֶה: (מז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״כ): (מח) סְקִילָה בְּהַתְרָאָה, וְכָרֵת אִם הוּא בְּמֵזִיד בְּלִי הַתְרָאָה:

א (ג) כְּטוֹמֵן מִשְׁמַע בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה כלי) וּפְשׁוּט: **(ג)** כֵּן מִשְׁמַע בְּסָפֵר תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״א) דְּלִפְי טַעַם הַבַּיִת יוֹסֵף שֶׁהִתְפֵּק בְּט״ז (סק״א) אֲפִלּוּ בְּאֹפֶן זֶה שָׁרֵי, וְכֵן מוֹכֵחַ בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו״ע הרב (סי״ב) כתב: ואם התנור טוח בטיט סביב כיסויו מותר בכל ענין אף בהטמנה ממש (בתוך הגחלים) שאז אין לחוש לחיתוי. **ב]** כתב בשו״ע הרב (קו״א סק״א) שלא העתיק דין זה משום שבהדיא מבואר בשו״ע (סי׳ שיח ס״ח) להקל בזה כיון שהקדרה מפסקת.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

רנט כַּמָּה דִינֵי הַטְמָנָה וְטִלְטוּלָם. וּבוֹ ז׳ סְעִיפִים:

א (ג) [א]מוֹכִין * (פרוש, כָּל דָּבָר רַךְ קָרוֹי מוֹכִין, כְּגוֹן צֶמֶר גֶּפֶן וּתְלִישֵׁי צֶמֶר רַךְ שֶׁל בְּהֵמָה וּגְרִירַת בְּגָדִים בְּלוּיִים) שֶׁטָּמַן בָּהֶם (ב) דָּרֶךְ מִקְרֶה (ג) אֲסוּר לְטַלְטְלָן, [ב]אֲבָל מְנַעֵר הַכִּסּוּי וְהֵן נוֹפְלוֹת, וּכְגוֹן (ד) שֶׁמִּקְצָתָן מְגֻלֶּה שֶׁאֵין זֶה טִלְטוּל אֶלָּא מִצִּדּוֹ, (ה) וְאִם (ג) יִחֲדָן לְכָךְ מֵאֶתְמוֹל לְטַלְטְלָן. (ו) אֲבָל [ג]אִם טָמַן בְּגִדֵי צֶמֶר, אֲפִלּוּ לֹא יִחֲדָן לְכָךְ מֵאֶתְמוֹל לְטַלְטְלָן. וְהֵנֵי מִלֵּי סָתָם גִּזִּין שֶׁאֵין עוֹמְדִין לִסְחוֹרָה, * אֲבָל אִם נְתָנָם (ג) לְאוֹצָר (ז) לִסְחוֹרָה צְרִיכִין יִחוּד, וְאִם טָמַן בָּהֶם בְּלֹא יִחוּד מְנַעֵר הַכִּסּוּי וְהֵן נוֹפְלוֹת, [ד]דְּהַיְנוּ לוֹמַר (ח) שֶׁנּוֹטֵל כִּסּוּי הַקְּדָרָה שֶׁיֵּשׁ תּוֹרַת כְּלִי עָלֶיהָ, וְאַף עַל פִּי שֶׁהֵם עָלֶיהָ לֹא אִכְפַּת לָן

א שַׁבָּת מ״ח (ע״א). כְּאַבַּיֵי. ב שָׁם מ״ט (ע״א). ג שָׁם (ע״ב) וּכְרָבָא וּכְאוֹקִימְתָּא דְּרַבִּינָא (נ״ב). תּוֹסָפוֹת (מח. ד״ה וכי) וְהָרֹא״שׁ (פ״ד סי׳ ז) וְשׁוּר וְהָרַ״ן (כב: ד״ה אמר) וְשָׁאָר פּוֹסְקִים. ד כְּפֵרוּשׁ רַשׁ״י שָׁם (מט. ד״ה נוטל כיסוי).

בְּאֵר הַיטֵב

כְּדֵי שְׁתְּפִיג צִנָּתוֹ, עַיֵּן שָׁם]:

א (ג) **מוכין.** מַקְצִין הֵם לְמִלְאכָה וְאִסּוּר לְטַלְטְלָן: (ב) **יחדן.** פֵּרוּשׁ לְעוֹלָם:

(ג) **לאוצר.** וְדַוְקָא כְּשֶׁמַּפְקִיד עֲלֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ש״ח סוֹף סָעִיף א׳. וּבְסָפָר אֶבֶן הָעֹזֵר חוֹלֵק דַּאֲפִלּוּ אֵין מַקְפִּיד עֲלֵיהֶם אָסוּר, עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַקְּדָרָה כְּנֶפֶת וְדוֹמָה לָהּ הַמּוֹסִיפִין הֶבֶל, דְּהָתָם הוּא מוֹסִיף הֶבֶל מַחֲמַת עַצְמוֹ, (ג) אֲבָל הַקְּדָרָה אֵין לָהּ הֶבֶל מֵעַצְמָהּ וְאַדְרַבָּה כָּל שָׁעָה חֲמָמַת מִתְמַעֶטֶת וְהוֹלֵךְ וּלְהָכִי שָׁרֵי. וְדַוְקָא לְהָנִיחַ הַדָּבָר קַר מִבְּעוֹד יוֹם, אֲבָל לְהַנִּיחוֹ בְּשַׁבָּת עַל הַקְּדָרָה תַּחַת הַכִּסּוּי בְּגָדִים שֶׁעָלֶיהָ שֶׁיִּתְחַמֵּם אָסוּר, (ד) וַאֲפִלּוּ אֵין הַחַם כָּל כָּךְ שֶׁיּוּכַל לְבוֹא לִידֵי סוֹלֶדֶת בּוֹ, דְּבִשַּׁבָּת לֹא הִתִּירוּ לְהַטְמִין אֶת הַצּוֹנֶן אֶלָּא כְּדֵי שְׁתְּפִיג צִנָּתוֹ אֲבָל בְּזֶה שֶׁמּוֹלִיד חַם עַל יְדֵי הַטְמָנָה אָסוּר. וְאִם אֵין הַקְּדָרָה מְכֻסָּה בְּבְגָדִים, אֵין אִסּוּר לְהָנִיחַ עָלָיו הַדָּבָר קַר אֶלָּא כְּשֶׁיּוּכַל לְבוֹא לִידֵי יָד סוֹלֶדֶת בּוֹ וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן שי״ח סָעִיף ו׳. [א]כָּתְבוּ (ה) הָאַחֲרוֹנִים שֶׁאָסוּר לִקַּח כְּלִי וּבְתוֹכוֹ מַשֶּׁקֶה צוֹנֵן וְלִתְחֹב אוֹתוֹ (ו) בְּשַׁבָּת לְכְלִי מָלֵא מַיִם חַמִּין (ז) שֶׁיִּתְחַמֵּם בְּתוֹכוֹ (ח) [ב]אֲפִלּוּ לֹא יוּכַל לְבוֹא לִידֵי יָד סוֹלֶדֶת בּוֹ, שֶׁזֶּהוּ דֶּרֶךְ הַטְמָנָה מַמָּשׁ (ט) כֵּיוָן שֶׁכָּלוּ טְמוּן בְּתוֹכוֹ, (י) אֲבָל אִם חַם כָּל כָּךְ שֶׁיּוּכַל לְבוֹא לִידֵי יָד סוֹלֶדֶת בּוֹ, אָז אֲפִלּוּ אֵינָהּ טְמוּנָה כְּלָל בְּתוֹכוֹ שֶׁמִּגְלָה לְמַעְלָה וְגַם אֵין כַּוָּנָתוֹ רַק לְהָפִיג הַצִּנָּה בִּלְבַד אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר, פָּן יִשְׁכַּח עַד שֶׁיִּהְיֶה הַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ וְיִתְחַיֵּב מִשּׁוּם מְבַשֵּׁל, וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן שי״ח סָעִיף י״ד:

א (א) **מוכין.** פֵּרוּשׁ יְבֵשִׁים כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן רנ״ז סָעִיף ג׳: (ב) **דֶּרֶךְ מִקְרֶה.** לְאַפּוֹקֵי אִם רָגִיל לְהַטְמִין בְּהֶן נִסְתַּלֵּק מֵהֶן שָׁם מַקָּצָה אַף שֶׁלֹּא יִחֲדָן בְּפֵרוּשׁ, וְדַעַת הַבַּ״ח (ס״א) דַּאֲפִלּוּ בִּשְׁנֵי פְּעָמִים סַגִּי לָזֶה: (ג) **אָסוּר לְטַלְטְלָן.** דִּסְתָמָן חֲשׁוּבִין הֵם וְאָדָם מַקָּצָה דַּעְתּוֹ מֵהֶן מִפְּנֵי שֶׁעוֹמְדִין לַעֲשׂוֹת מֵהֶן לְבָדִין וְהֵן מְקֻצִּין מֵחֲמַת חֶסְרוֹן כִּיס דְּמַקְפִּיד לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן שְׁאָר דְּבָרִים, וּלְפִיכָךְ אֲפִלּוּ טָמַן בָּהֶם דֶּרֶךְ מִקְרֶה עֲדַיִן הֵם עוֹמְדִין בְּהַקְצָאָתָן וְאֵינָם בְּטֵלִים לְהַטְמָנָה: (ד) **שֶׁמִּקְצָתָן מְגֻלֶּה.** כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לוֹ מָקוֹם פָּנוּי לָאֱחֹז הַכִּסּוּי כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לְטַלְטֵל הַמּוֹכִין לְהָדִיא: (ה) **וְאִם יְחִדָן לְכָךְ.** פֵּרוּשׁ שֶׁיְּחַדֵּן מֵעֶרֶב שַׁבָּת לְהַטְמָנָה (ו) לְעוֹלָם, (ז) וַאֲפִלּוּ הָיָה הַיִּחוּד רַק בְּמַחְשָׁבָה בְּעָלְמָא לֹא בָּעֵי: (ו) **אֲבָל אִם טָמַן וְכוּ׳.** אַף דְּסָתָם גִּזֵּי צֶמֶר (ג) מַקָּצָה הוּא לְטִרְיָה לַאֲרִיגָה, מִכָּל מָקוֹם אֵין חֲשׁוּבִין כָּל כָּךְ כְּמוֹ מוֹכִין, וְכֵיוָן שֶׁטָּמַן בָּהֶן דִּיחֲדָן לְהָכִי דְּמֵי: (ז) **לְסִחוֹרָה.** דְּכֵיוָן שֶׁהֵם עוֹמְדִים אֶצְלוֹ לְסִחוֹרָה (ה) מִסְתָּמָא עָתִיד לְהַחֲזִירָן אַחַר כָּךְ גַּם כֵּן לְאוֹצָר, וְעַל כֵּן אֵין מְבַטְּלִין לְהַטְמָנָה וְהָוֵי מְמֵילָא מַקָּצָה, אִם לֹא שֶׁיִּחֲדָן לְהַטְמָנָה מֵעֶרֶב שַׁבָּת: (ח) **שֶׁנּוֹטֵל כִּסּוּי וְכוּ׳.** וּכְגוֹן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ג) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה כלי): (ד) כֵּן מוּכָח בְּבְאוּר הַגְּרַ״א פֹּה וּבְסִימָן רנ״ז סָעִיף ו׳ לְפִי מַה שֶׁהִתְּקִיף דִּבְרֵי הָרַ״ן (כב. ד״ה אבל) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יוֹנָה עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב בְּרַ״ן, וְכֵן מִשְׁמַע קְצָת מִלְּשׁוֹן הָרַ״ן שֶׁהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף בְּסוֹף סִימָן זֶה וְהוּא דִּבְרֵי הָרַשְׁבָּ״א (מח. ד״ה אמר), עַיֵּן שָׁם בְּרַ״ן [אַף יֵשׁ לְדַחוֹת קְצָת דְּמָה שֶׁאָסַר לְהַטְמִין תַּחַת הַבְּגָדִים הֵינוּ אִם יוּכַל לָבֹא לִידֵי יָד סוֹלֶדֶת בּוֹ, וְעַיֵּן] וְעַיֵּן בְּבְאוּר הֲלָכָה (ד״ה שאין): (ה) מַשׂ״ז (סק״א) וְחַיֵּי אָדָם (ח״ב כלל ב ס״ח) וְשֻׁלְחַן עָצֵי שִׁטִּים (סי׳ ג האופה ס״ו אות ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, וְאַף מִדִּבְרֵי הַשּׁ״ז שִׁנִּיתִי קְצָת וּכְדִלְקַמָּיה (סק״ו), [וְהִנֵּה הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ג) פָּקְפֵּק בְּדָבָר אִם הַכֶּלִי שֶׁל מַיִם חַמִּין הוּא כְּלִי שֵׁנִי ד] וְהַפְּרִי מְגַדִּים (משׂ״ז סק״א) מַשְׁכּוּ: (ו) **אַף דִּלְמִי מַה שְׁחִדֵּשׁ הַשּׁ״ז** (שם) **דְּלְזֹמֶן מוּעָט דְּלֹא מְצוּי שְׁיִתְקָרֵר הַמַּיִם חַמִּין מִקְּרֵי זֶה דָּבָר הַמּוֹסִיף הֶבֶל, וְאִם כֵּן אָסוּר אֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת,** וְכַנַּ״ל בְּסִימָן רנ״ז סָעִיף ו׳, וְהַשּׁ״ז מְבָעוּד יוֹם אָסוּר בְּמוֹסִיף הֶבֶל, וְכֵן כָּתַב בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ב) לְדַעַת הַשּׁ״ז, וְהַשּׁ״ז שְׁצִיֵּר בְּשַׁבָּת דְּבָר שֶׁרְגִילִים אֲנָשִׁים לַעֲשׂוֹת נָקִט, **מִכָּל מָקוֹם לֹא רָצִיתִי לְהַתִּיר זֶה מִשּׁוּם דְּהָאֲלִיָּה רַבָּה** (שם) **וְכֵן בְּסֵפֶר שֶׁלְחַן עֲצֵי שִׁטִּים** (שם) **כָּתְבוּ דְּאֵין חִלּוּק בֵּין זְמַן מוּעָט לְזְמַן מְרֻבֶּה** [אַךְ דְּהוּא סוֹתֵר לְכָאוֹרָה אֶת עַצְמוֹ עַיֵּן שָׁם], וְכֵן בְּסֵפֶר תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״א) כָּתַב דְּאֵין דִּבְרֵי הַשּׁ״ז מְרֻחָקִין בְּזֶה. וּמִכָּל מָקוֹם אִם נוֹתֵן בְּשַׁבָּת וְרוֹצֶה שְׁיִתְחַמֵּם אָסוּר, מִטַּעַם שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל (סק״ד) בְּשֵׁם הַגְּרַ״א דְּלֹא שָׁרֵי בְּצוֹנֵן כִּי אִם לְהַפִּיג צִנָּתוֹ: (ז) **אֲבָל אִם נְתָנוֹ לְהַפִּיג צִנָּתוֹ לְבַד וּבְמָקוֹם שֶׁלֹּא יוּכַל לָבֹא לִידֵי יָד סוֹלֶדֶת בּוֹ, אֲפִלּוּ דִּיֵּשׁ לִסְמֹךְ בְּמָקוֹם הַצָּרוּךְ עַל הַמִּקְלֶיוֹן הַנִּ״ל דִּסְכִירָה לְהוּ דְּלֹא מִקְּרֵי זֶה דָּבָר הַמּוֹסִיף הֶבֶל וּמְמֵילָא מֻתָּר לְהַטְמִין הַצּוֹנֵן בּוֹ** וְכַנַּ״ל בְּרַנ״ז סָעִיף ו׳: (ח) וְכַנַּ״ל בְּאוֹת ד׳: (ט) כֵּן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים, וּכְפִי הַכַּרַעַת הָרַמַּ״א לְעֵיל בְּרַנ״ג סוֹף סָעִיף א׳ בְּהַגָּ״ה: (י) אַחֲרוֹנִים:

א (ג) מְגַן אַבְרָהָם (סק״ב) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ד), וְכֵן כָּתַב רַשׁ״י בְּדָף נ׳ (ע״א ד״ה יחדן), וְהִלְבּוּשׁ כָּתַב דְּסִגִּי לְשַׁבָּת אַחַת, וְאֵינִי יוֹדֵעַ שְׁטָמוּ דַּהֲרֵי הוּא דָּבָר שְׁאֵין דַּרְכּוֹ לְיַחֵד לְכָךְ, עַיֵּן בְּסִימָן ש״ח סָעִיף כ״ב: (ב) אַף שֶׁבְּפְרֵי מְגַדִּים (א״א סק״ב) כָּתַב כֵּאן דְּבָעִינַן יְחוּד בְּפָה, עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ש״ח סָעִיף כ״ב בְּשַׁעַר הַצִּיּוּן (ס״ק פה) שֶׁבַּרַרְתִּי שָׁם דְּדֵי בְּהַחְשָׁבָה: (ג) רַשׁ״י (מט. ד״ה ואין): (ד) רַשׁ״י (מח. ד״ה אם): (ה) רַשׁ״י (נ. ד״ה ורבינא):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: **א]** ובשו״ע הרב (מהדו״ב לסי׳ רנט ד״ה אבל) כתב שאין דין הטמנה אלא כשאין הדבר המוטמן נראה, ועל כן שורין את המליח בחמין, כי המליח נראה תוך החמין, וגם אם אינם צלולים לגמרי מכל מקום לא דמי לדמין שמכושה וטמון לגמרי. **ב]** ובשו״ע הרב (סי׳ רנז קו״א סק״ג) התיר במקום שאינו יכול לבוא ליד סולדת. **ג]** וכן כתב בשו״ע הרב (ס״א, קו״א סק״א) שהדין דין אמת גם לדידן שאין צריכים לפרש דין זה לענין הטמנה. **ד]** בשו״ע הרב (סי׳ רנז קו״א סק״ג) כתב שכשהמים בכלי שני אין בהם איסור משום הטמנה. [ובאה במהדו״ב לסימן רנט ד״ה והא דהתיר וד״ה הילכך]. **ה]** ובשו״ע הרב (ס״א) כתב ג״כ שנתנו לאוצר (והוא מקפיד עליהן להשתמש בהם שום תשמיש אלא) שטמן בהם דרך מקרה (ועיין בקו״א סק״א וסימן ש״ח ס״ג).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah